Dosarul nr. 2-16483/2023

H O T Ă R Â R E
în numele Legii

Dispozitivul hotărârii pronunţat
la 26 noiembrie 2024 municipiul Chişinău

Judecătoria Chişinău, sediul Centru
Instanţa compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecător Eugenia Culinca
Grefier Vanesa Malcic

examinând în şedinţă de judecată publică, în procedura contencioasă, cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de ***** împotriva lui ***** privind încasarea datoriei, dobânzii de întârziere şi compensarea cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t :

Argumentele părţilor

La data de 9 august 2023, reclamanta *****, prin intermediul reprezentantei sale, avocata Lucia Maier, a înaintat în instanţa de judecată cerere de chemare în judecată împotriva pârâtului *****, prin care a solicitat încasarea de la pârât a sumei de 38.950 Euro, cu titlu de datorie; sumei de 5.343,09 Euro cu titlu de dobândă de întârziere legală, calculată pentru perioada 26 decembrie 2022 - 31 iulie 2023; sumei 25.000 MDL cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea prezentei cereri şi alte cheltuieli de judecată care vor stabilite pe parcursul judecării cauzei.

În motivarea acţiunii, reclamanta a invocat în fapt că, din luna octombrie 2020 până în luna iulie 2022, i-a transmis pârâtului ***** mijloace băneşti în sumă totală de 38.950 Euro cu titlu de împrumut.

Drept dovadă a împrumuturilor de care a beneficiat pârâtul ***** şi obligaţia acestuia de a le restitui sunt declaraţiile ultimului acordate Inspectoratului de Poliţie Drochia, fapt pentru care ultimul s-a semnat în procesul-verbal de consemnare a declaraţiilor din 19 octombrie 2022.

În pofida obligaţiilor scrise şi verbale asumate, ***** nu a restituit sumele împrumutate, în astfel de circumstanţe, la data de 12 decembrie 2022, a expediat în adresa pârâtului o notificare, prin care i-a solicitat restituirea sumei totale de 38.950 Euro, acordându-i un termen de 7 zile calendaristice.

Menţionează că, notificarea a fost recepţionată de către pârât la data de 19 decembrie 2022, avizul fiind restituit cu semnătura pârâtului, însă până în prezent acesta nu şi-a executat obligaţiunile asumate.

În drept acţiunea a fost întemeiată pe prevederile art. 774 alin.(1), art.776, art. 775 alin.(1), art. 858 alin.(1)-(2), art.942 alin. (1)-(2) Cod civil.

Reprezentanta reclamantei *****, avocata Luica Maier care acţionează în baza mandatului avocaţial seria/nr. MA 1979052 din 10 ianuarie 2023, în şedinţă de judecată a susţinut cererea de chemare în judecată, pledând pentru admiterea integrală a acesteia pe motivele de fapt şi de drept invocate.

În şedinţă de judecată, pârâtul ***** nu s-a prezentat, fiind reprezentat de către avocatul Iulian Timotin, în baza mandatului avocaţial seria/nr. MA 2015561 din 5 februarie 2024, a solicitat respingerea acţiunii ca fiind una neîntemeiată.

Aprecierea instanţei de judecată

Audiind explicaţiile participanţilor la proces, examinând probele administrate întru dovedirea celor invocate şi raportându-le, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează

speţa, instanţa de judecată consideră necesar de a respinge cererea de chemare în judecată din raţionamentele ce urmează.

Art. 5 Cod de procedură civilă statuează că, *orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime. Nici unei persoane nu i se va refuza apărarea judiciară din motiv de inexistenţă a legislaţiei, de imperfecţiune, coliziune sau obscuritate a legislaţiei în vigoare. Renunţarea uneia dintre părţi la dreptul de a se adresa în judecată prin încheierea în prealabil a unei convenţii nu are efect juridic, cu excepţia cazurilor de încheiere, în condiţiile legii, a unei convenţii arbitrale.*

În conformitate cu art. 118 alin. (1) şi (3) Cod de procedură civilă, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.*

În baza art. 130 alin. (1) şi (3) Cod de procedură civilă, *instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de legislaţie. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei.*

Conform art. 239 Cod de procedură civilă, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.*

În acord cu dispoziţia art. 9 Cod Civil, *drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sunt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile.*

(2) Drepturile şi obligaţiile civile apar:

a) din contracte şi din alte acte juridice;

b) din acte emise de o autoritate publică, prevăzute de lege drept temei al apariţiei drepturilor şi obligaţiilor civile;

c) din hotărâre judecătorească în care sunt stabilite drepturi şi obligaţii;

d) în urma creării şi dobândirii de bunuri în temeiuri neinterzise de lege;

e) în urma elaborării obiectelor de proprietate intelectuală;

f) în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane;

g) în urma îmbogăţirii fără justă cauză;

h) în urma altor fapte ale persoanelor fizice şi juridice şi a unor evenimente de care legea leagă apariţia unor efecte juridice în materie civilă.

În acest context instanţa de judecată reţine că, drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sunt prevăzute de lege dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile generale şi de la sensul legislaţiei civile. Apărarea dreptului civil se face prin recunoaşterea nulităţii actului juridic, recunoaşterea dreptului, restabilirea situaţiei anterioare încălcării dreptului şi suprimarea acţiunilor prin care se încalcă dreptul, repararea prejudiciilor, încasarea clauzei penale, desfiinţarea sau modificarea raportului juridic, alte căi prevăzute de lege.

Potrivit acţiunii formulate de către partea reclamantă, ultima pretinde că, din luna octombrie 2020 până în luna iulie 2022 a transmis pârâtului ***** mijloace băneşti, în sumă

totală de 38 950 Euro, *cu titlu de împrumut*, iar, ca dovada de acordare a împrumutului reclamanta face referire la declarațiile date de către ***** la IP Drochia, fapt consemnat în procesul-verbal de consemnare a declarațiilor din 19 octombrie 2022.

Dispoziţia art. 1242 alin. (1) Cod civil statuează că, *prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părţi (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeaşi sumă sau bunuri de acelaşi gen, calitate şi cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.*

Potrivit art. 1027 Cod civil, *contractul se consideră încheiat dacă părţile au ajuns la un acord privind toate clauzele lui esenţiale. Sunt esenţiale clauzele care sunt stabilite ca atare prin lege, care reies din natura contractului sau asupra cărora, la cererea uneia din părţi, trebuie realizat un acord.*

În conformitate cu prevederile art. 1028 Cod Civil, *dacă pentru valabilitatea contractului legea stabileşte o anumită formă sau dacă părţile au prevăzut o anumită formă, contractul se consideră încheiat în momentul îndeplinirii condiţiei de formă.*

Astfel, reieşind din cadrul legal precitat, contractul de împrumut reprezintă o înțelegere (acord) conform căreia împrumutătorul se obligă să dea în proprietate împrumutatului bani sau alte bunuri fungibile, iar ultimul se obligă să restituie aceiași sumă de bani sau bunuri de acelaşi gen, calitate sau cantitate.

De asemenea se reține a fi pertinent la caz, că pentru ca contractul de împrumut să fie considerat valabil, urmează a fi respectate condițiile de valabilitate ale contractului, printre care, consimțământul, prețul contractului cât și obiectul acestuia, adică transmiterea sumei de bani în proprietate împrumutatului, urmând a fi identificată și obligația corelativă a împrumutatului de restituire a sumei de bani acordate cu titlu de împrumut.

Astfel, din interpretarea normelor legale se deduce că, obligaţia de bază a împrumutătorului, care ţine de esenţa şi valabilitatea unui contract de împrumut, constă în transmiterea împrumutului în proprietatea împrumutatului, or în virtutea legii, contractul de împrumut este un contract real şi translativ de drepturi, iar obligaţia de bază a împrumutatului, constă în asumarea obligaţiei de restituire a împrumutului acordat.

Se atestă că, potrivit Codului civil, nu există reguli speciale referitoare la forma contractului de împrumut, iar pentru încheierea acestuia se aplică regulile generale privind forma convenției, stipulate în articolele 321 și 322 din Codul civil.

În conformitate cu prevederile art. 321 Cod civil, *trebuie să fie încheiate în scris actele juridice dintre persoanele juridice, dintre persoanele juridice şi persoanele fizice şi dintre persoanele fizice dacă valoarea obiectului actului juridic depăşeşte 1000 de lei, iar în cazurile prevăzute de lege, indiferent de valoarea obiectului. În cazul în care, conform legii sau învoielii între părţi, actul juridic trebuie încheiat în scris, el poate fi încheiat atât prin întocmirea unui singur înscris, semnat de părţi, cât şi printr-un schimb de scrisori, telegrame, documente electronice, altele asemenea, semnate de partea care le-a expediat. Dacă, din cauza unei deficienţe fizice, boli sau din alte cauze, persoana nu poate semna cu propria mâna actul juridic, atunci, în baza împuternicirii date de ea, actul juridic poate fi semnat de o altă persoană. Semnătura terţului trebuie să fie legalizată de notar sau de o altă persoană împuternicită prin lege, arătându-se cauza în a cărei virtute cel care a încheiat actul juridic nu a putut semna cu propria mâna.*

Potrivit art. 322 Cod civil, *nerespectarea formei scrise a actului juridic face să decadă părţile din dreptul de a cere, în caz de litigiu, proba cu martori pentru dovedirea actului juridic. Nerespectarea formei scrise a actului juridic atrage nulitatea lui numai în cazul în care acest efect este expres prevăzut de lege sau prin acordul părţilor.*

Conform acestor prevederi, actele juridice între persoane juridice, între persoane juridice şi fizice, precum şi între persoane fizice trebuie să fie încheiate în formă scrisă atunci când valoarea obiectului actului juridic depăşeşte 1.000 de lei, iar în cazurile prevăzute de lege,

indiferent de valoarea obiectului. Nerespectarea formei scrise a contractului face imposibilă solicitarea probei cu martori pentru confirmarea valabilităţii contractului în caz de litigiu.

Din perspectiva normelor legale citate mai sus, instanţa de judecată ajunge la concluzia că cerinţa reclamantei ***** cu privire la încasarea de la pârâtul ***** a sumei de 38 950 Euro cu titlu de împrumut este neîntemeiată, dat fiind faptul că, nici la cererea de chemarea de chemare în judecată, nici ulterior pe parcursul examinării cauzei, nu a fost anexat un act juridic/înscris care ar confirma instituirea unor raporturi juridice contractuale de împrumut între părţi.

Cu referire la acest aspect, instanţa de judecată remarcă faptul că, la materialele cauzei, reclamanta, în calitate de probă privind transmiterea banilor, a ataşat o declaraţie semnată de pârâtul *****, data în faţa Inspectoratului de Poliţie Drochia. Instanţa de judecată conchide că această declaraţie nu poate fi considerată echivalentă unui contract de împrumut, întrucât prin acest act nu se confirmă că, reclamanta a transmis pârâtului suma de 38.950 Euro cu titlu de împrumut, iar pârâtul şi-a asumat obligaţia de a restitui împrumutul la solicitarea reclamantei.

Aici este important de reiterat că, una dintre condiţiile de validitate ale contractului de împrumut constă în transmiterea împrumutului în proprietatea împrumutatului, având în vedere că împrumutul este un contract real şi translativ de drepturi.

În aşa fel, instanţa de judecată învederează poziţia că, la caz, nu au fost administrate înscrisuri care să confirme că, suma de 38.950 Euro a fost transmisă pârâtului cu titlu de împrumut, iar acesta s-a obligat să o restituie în condiţiile şi în termenul stabilit de părţi.

Nu poate fi reţinută la caz nici existenţa unei răspunderi civile delictuale, or, potrivit art. 1998 alin. (1) Cod civil, *cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune.*

Cu raportare la caz din materialele administrate pe parcursul examinării cauzei nu au fost prezentate probe care ar confirma faptul că, pârâtul ***** a acţionat faţă de reclamanta ***** în mod ilicit, şi care la rândul său ar servi temei pentru a interveni atragerea la răspunderea delictuală. Or, din materialele cauzei se atestă că, IP Rîşcani al DP mun. Chişinău a emis încheierea pe rezultatul controlului informaţiei nr. 20371 din 25 octombrie 2022, prin care a stabilit că, în speţă, nu sunt prezente elementele constitutive ale infracţiunilor prevăzute de partea specială a Codului penal, la fel, lipsesc elementele constitutive ale contravenţiilor prevăzute de Cod contravenţional.

Întrucât reclamantul, conform articolului 118 din Codul de procedură civilă, are sarcina probaţiunii, acesta nu a prezentat suficiente probe care să confirme că între părţile litigante ar fi existat un raport de împrumut sau în privinţa acestuia s-ar fi acţionat în mod ilicit.

Prin urmare reieşind din cele expuse, şi având în vedere că, între părţile litigante nu au fost instituite raporturi de împrumut, iar temeiurile de fapt şi de drept invocate de reclamantă nu susţin instituirea acestora, instanţa de judecată ajunge la concluzia că, pretenţiile reclamantei ***** cu privire la încasarea datoriei sunt neîntemeiate şi urmează a fi respinse.

Dat fiind faptul că, nu a fost constatat temei de încasarea de la pârât a sumei împrumutului, solicitările de încasarea a dobânzii de întârziere şi compensarea cheltuielilor de judecată sunt lipsite de temei, constituind pretenţii subsecvente, şi respectiv, pasibile de a fi respinse.

Sintetizând toate cele constatate şi elucidate, instanţa de judecată ajunge la concluzia de a respinge integral cererea de chemare în judecată depusă de reclamanta *****, ca fiind neîntemeiată.

în conformitate cu art. 238-241 şi art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă,

h o t ă r ă ş t e:

Cererea de chemare în judecată depusă de ***** împotriva lui ***** cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere şi compensarea cheltuielilor de judecată *se respinge ca neîntemeiată*.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău, sediul Centru.

Preşedintele şedinţei,
judecător *Eugenia Culinca*